

NOTAT

Status af Projekt Maritimt Knudepunkt Storebælt

Maritimt Knudepunkt Storebælt udsprang af et ønske fra udvalget for Plan og Erhverv i 2008 om at skabe en ramme for udviklingen af kommunens fem havne i tæt samspil med borgerne i lokalområderne. Maritimt Knudepunkt Storebælt er siden blevet den overordnede betegnelse for en lang række initiativer og aktiviteter, som er udført i årene fra 2009 – 2015.

Formål

Projektet har haft til formål at udvikle kommunens marine aktiviteter for derigennem at skabe vækst via turisme og erhvervsudvikling med kommunens havne som omdrejningspunkt.

Aktiviteterne under Maritimt Knudepunkt Storebælt har haft tre hovedspor:

1. Erhvervsudvikling med fokus på produktion af tang og muslinger
2. Fysisk udvikling af lystbådehavnene
3. Turismeudvikling i form af synliggørelse og netværk mellem lystbådehavnene

Det var tanken at Maritimt Knudepunkt Storebælt skulle ledes fra Center for Plan og Erhverv og at det skulle resultere i konkrete anbefalinger og identificering af nye potentialer og anviser nye handlemuligheder for fiskeri, forarbejdning, servicefag og erhvervsudvikling. Samtidig skulle Maritimt Knudepunkt Storebælt fungere som en operativ ramme for de konkrete projekter, som blev iværksat og implementeret. Arbejdet skulle være handlingsorienteret og indgå som elementer i det kommunale planlægningsarbejde på området. Projektledelsen har således ligget i kommunen – med undtagelse af aktiviteter i forhold til turismeudviklingen – og kommunale medarbejdere har haft kunnet ligge de nødvendige tidsmæssige ressourcer i projektet for at sikre fremdrift. Kommunen har også stået for myndighedsbehandling herunder tilvejebringelsen af tilladelser til udsætningen af tang og muslinger, samt udarbejdelsen af lokalplaner og indhentning af tilladelser til udvidelse af lystbådehavnene.

Maritimt Knudepunkt Storebælt er omtalt i Kommuneplan 2009, mens flere af aktiviteterne som der blev arbejdet med er nævnt i Erhvervsudviklingspolitikken fra 2012.

Gemba Seafood Consulting og Hasløv & Kjærsgaard har ydet konsulent bistand til projektet.

Forløb

Projektet startede med en kich-off workshop den 28. maj 2009 på Kobæk Strand med deltagelse af en bred vifte af interessenter og lokale borgere. På mødet deltagerne idéer til hvordan man kunne arbejde med temaerne fiskeri, erhverv, turisme og bosætning. På baggrund af drøftelserne blev der nedsat arbejdsgrupper som kom med input til et handlekatalog for projektets videre forløb, som blev fremlagt på et seminar i november 2009.

Erhvervsudvikling med fokus på tang og muslinger

Erhvervsudviklingsdelen har været organiseret med styregruppe og følgegruppe. Styregruppen bestod repræsentanter fra Agersø og Omø, Bisserup, kommunen samt konsulentfirmaet Gemba Seafood.

Danmarks Tekniske Universitet og Københavns Universitet har deltaget som følgegruppe. Danmarks Tekniske Universitet har blandt andet identificeret de typer af tang, som havde forudsætning for at udvikle sig i farvandet omkring Agersø og Omø. Man har også bidraget til forsøg med udsætning af tangsporeliner og stillet et fartøj til rådighed til denne proces. Der har været forsøg med at udsætte hjertemuslinger, som de viste sig ikke at kunne overleve i Storebælt.

For at sikre en videreudvikling af projektet blev der i 2012 ansat en projektleder med viden om marinbiologi og med forskningserfaring. Projektlederen har forestået etableringen af Omø Havcenter med tangtørreri samt opførslen af et tanglaboratorium til udviklingen af tangsporeliner på Agersø. Projektlederen har spillet en vigtig rolle i synliggørelsen af projektet samt for udbredelsen af viden om tang som fødevarerprodukt. Han har blandt andet holdt foredrag om anvendelsen af tang i madlavningen og organiseret madlavningskurser sammen med en kok, som brugte tang i madlavningen.

I starten af 2015 blev der etableret to lokale organisationer på Omø og Agersø som arbejder videre med erhvervsmulighederne. Projektet på Omø har et samarbejde med Fødevarer Lokalt som arbejder for at distribuere lokale fødevarer til lokale aftagere. Det betyder at den tørrede tang afsættes gennem dette projekt.

Arbejdet med erhvervsudvikling via tang og muslinger har foregået i tæt samspil mellem Gemba Seafood Consulting A/S, Slagelse Kommune og øboerne. Gemba Seafood Consulting A/S har fungeret som videnspartner og bidraget med faglig viden og ekspertise inden for marinbiologi samt med fundraising i forhold til ansøgninger med fokus på forskning i forhold til produktudvikling.

Økonomi til erhvervsudvikling via tang og muslinger

Bevilget fra udvalg:

Dato	Udvalg	Beløb
7. december 2009	Plan- og Erhvervsudvalget	748.000 kr.
6. december 2011	Erhvervs-, Innovations- og Arbejdsmarkedsudvalget	1.500.000 kr.
12. december 2012	Byrådet (tillægsbevilling)	2.900.000 kr. *
8. oktober 2013	Erhvervs-, Innovations- og Arbejdsmarkedsudvalget	750.000 kr.
6. oktober 2014	Erhvervs-, Plan- og Miljøudvalget	250.000 kr.

I alt		3.648.000 kr. (6.548.000 kr. inkl. tillægsbevillinger)
-------	--	--

* 12. december 2012 af Byrådet tillægsbevilling 1.250.000 kr. i 2013 og 1.650.000 kr. i 2014 =2.900.000 kr. (Denne bevilling udløses ikke da der ikke opnås tilskud fra LAG)

Fundraising:

Der har været fundraiset til erhvervsudviklingsdelen fra 2009. Der er blevet søgt om finansiering fra Ø-støtten, LAG og Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP). På den baggrund er der tilløbet 400.000 kr. til fiskeri og tang-projektet fra Ø-støtten. Der blev tillige givet tilsagn på LAG-midler på 482.000kr, som efterfølgende ikke har kunnet indhentes fra NaturErhvervstyrelsen på grund af misforståelser omkring afrapporteringen.

Derudover har man søgt Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram om midler til udvikling af tang og muslinger i flere omgange (SkalDong og Tangnita). Ansøgningerne er desværre ikke blevet imødekommet på trods flere tilkendegivelser fra Naturerhvervsstyrelsen om, at man ville se positivt på ansøgningerne. Sidste afslag er indgået i juni 2015.

I 2011 og 2012 bliver der søgt om finansiering til fem projekter gennem NaturErhvervstyrelsens særlige 280. mio. kr. pulje som forvaltes gennem LAG-ordningen. Alle projekter udspringer af Maritimt Knudepunkt Storebælt. To afprojekterne vedrører erhvervsudvikling med fokus på tang og muslinger.

- Udvikling af tang-projektet 1 – Tilskud på 2.500.000 kr.(fik ikke tilskud)
- Udvikling af tang-projektet 2 – Tilskud på 750.000 kr.(fik ikke tilskud)

Resultater og leverancer for Erhvervsudvikling via tang og muslinger

Erhvervsudvikling:

- Etablering af tanglaboratorium på Agersø
- Forsøg med muslingeproduktion
- Forsøg med tangproduktion
- Udvikling af metoder til tangproduktion
- Etablering af Omø Havcenter med tangtørreri
- Afholdelse af madkurser om hvordan man bruger tang i madlavning
- Branchekode for "Havfrisk tang fra Omø".(del af markedsmodning)
 - Produktetiketter med tilhørende historie om fangstmetode og område.
 - Prisberegninger for de forskellige størrelser.
 - Identifikation af afsætningsmuligheder.

Presseomtale:

- Diverse artikler i aviser og magasiner
- Annoncer
- TV udsendelser – TV-ØST

Udvikling af lystbådehavnene

I forhold til udviklingen af lystbådehavnene har Hasløv & Kjærsgaard udarbejdet en brugerundersøgelse, som kortlagde lystsejlernes sejlmonstre i forhold til kommunens

lystbådehavn. Undersøgelsen viste blandt andet, at Omø Lystbådehavn var et vigtigt stop for lystbådetrafikken mellem det Sydfynske Øhav og Smålandshavet. Den viste også, at lystbådehavnen ikke havde tilstrækkelig kapacitet til at tage imod de mange sejlene gæster. Et andet element i brugerundersøgelsen var en række forslag til, hvordan lystbådehavnene kunne udvides og fremstå mere attraktive med nutidssvarende faciliteter.

På baggrund af brugerundersøgelsen blev der truffet politisk beslutning om at kommunen ville iværksætte en udbygning af lystbådehavnene med Omø og Agersø som opstart. Som følge af denne beslutning afsatte Byrådet 10 millioner på Budgettet i 2011 til udvidelsen af Omø Lystbådehavn. Samtidig blev der iværksat proces omkring myndighedsbehandling med ændring af lokalplan samt afklaring af natur- og miljømæssige forhold (VVM-screening). Kystdirektoratet har givet tilladelse til udvidelse af Omø Lystbådehavn i 2012.

Efterfølgende har det vist sig at de 10 millioner ikke var tilstrækkelige til udvidelsen af Omø Lystbådehavn, hvorfor projektet er omformuleret til at handle om opgradering af eksisterende faciliteter. Processen med opgraderingen er i gang.

Derudover er der iværksat en miljømæssig screening i forbindelse med en mulig udvidelse af Agersø Lystbådehavn.

Økonomi for udvikling af lystbådehavnene

Bevilget fra udvalg:

Dato	Udvalg	Beløb
5. april 2011	Erhvervs-, Innovations- og Arbejdsmarkedsudvalget	415.000 kr.
28. november 2013	Erhvervs-, Innovations- og Arbejdsmarkedsudvalget	135.000 kr.
I alt		550.000 kr.

* Kommunen har afsat 10.000.000 kr. til opgradering af faciliteter på Omø lystbådehavn.

Fundraising:

I 2011 søgte kommunen RealDanias Stedet Tæller kampagne med fokus på udvikling af Omø-lystbådehavn i forbindelse med processen om etablering af diget. Fokus var på rekreative aspekter af diget. Ansøgningen fik afslag.

I 2011 og 2012 bliver der søgt om finansiering til fem projekter gennem NaturErhvervstyrelsens særlige 280. mio. kr. pulje som blev forvaltes gennem LAG-ordningen. Alle projekter udspringer af Maritimt Knudepunkt Storebælt. Et af disse projekter handlede om udvikling af Omø Lystbådehavn med fokus på rekreative aspekter i forbindelse med etableringen af diget. Projekter opnår tilsagn og er netop afsluttet i juni måned 2015.

- Rekreative tiltag omkring Omø-dige – Tilskud på 1.800.000 kr.

Projektets resultater og leverancer

Udvikling af lystbådehavnene:

- Brugerundersøgelse for lystbådehavnene
- Udviklingsplaner for de fem lystbåde havne
- Lokalplan for Omø
- VVM-screeninger
- Hjemmeside målrettet lystsejlere og havnenes besøgende
- App for lystsejlere og lystbådehavnenes besøgende
- Rekreative tiltag i forbindelse med Omø-dige
- Netværk mellem lystbådehavnene

Turismeudvikling

I forhold til turismeudviklingen blev der sat to projekter i gang som skulle understøtte denne udvikling.

Projekt Oplev Maritimt Knudepunkt Storebælt handler om formidling af kommunens lystbådehavne og deres lokalområder via etablering af hjemmeside og mobil applikation målrettet sejlerturisme og havnenes aktiviteter. Projektet er blevet finansieret med midler fra kommunen og midler fra EU gennem 280 millioner kroners puljen og er blevet afsluttet i juni 2015. Projektledelsen blev oprindeligt varetaget af en medarbejder i Innovations og Erhvervsudvikling i kommune, men den blev senere overdraget til VisitVestsjælland efter etablering af Slagelse Erhvervscenter.

Senere opstod projekt Havnenetværk Vestsjælland, som er et samarbejde med mellem Slagelse og Kalundborg kommuner med fokus på etablering af netværk mellem lystbådehavnene langs Storebæltskysten samt synliggørelse af disse. I projektet er der arbejdet videre med hjemmesiden Oplev Maritimt Knudepunkt Storebælt og der er blandt andet arbejdet med formidling af faciliteter og aktiviteter på lystbådehavnene samt udviklet nye aktiviteter på disse. Projektet har modtaget støtte fra LAG, Østdansk Turisme samt Kalundborg Kommune, mens Slagelse Kommune har været projektejer. Projektledelsen er blevet varetaget af Visit Vestsjælland.

Projektet opstod fordi begge kommuner har haft fokus på lystbådehavnene. Projektet er netop afsluttet i juni måned 2015 og overgår herefter til drift i VisitVestsjælland.

Økonomi for turismeudvikling

Bevilget fra udvalg:

Dato	Udvalg	Beløb
6. december 2011	Erhvervs-, Innovations- og Arbejdsmarkedsudvalget	400.000 kr.
I alt		400.000 kr.

Fundraising:

I 2011 og 2012 blev der søgt om finansiering til fem projekter gennem NaturErhvervstyrelsens særlige 280. mio. kr. pulje som blev forvaltes gennem LAG-ordningen. Alle projekter udspringer af Maritimt Knudepunkt Storebælt. To af disse projekter handler om udvikling af turismen. Begge projekter opnår tilsagn og er netop afsluttet i juni måned 2015.

- Udvikling af turisttiltag i Slagelse kommune – Tilskud på 400.000 kr.
- Havnenetværk Vestsjælland – Tilskud på 273.500 kr.

Projektets resultater og leverancer

- Hjemmeside målrettet lystsejlere og havnenes besøgende
- App målrettet lystsejlere og havnenes besøgende
- Rekreative tiltag i forbindelse med Omø-dige
- Netværk mellem lystbådehavnene
- Nye aktiviteter i de medvirkende havne
- Diverse artikler i aviser og magasiner

Konklusion

Maritimt Knudepunkt har afdækket en række potentialer i forhold til erhvervsudvikling, udvikling af lystbådehavnene samt turismeudvikling og bidraget til iværksættelsen af konkrete projekter og initiativer.

I forhold til udviklingen af lystbådehavnene har kommunen iværksat de initiativer som var mulige at gennemføre indenfor den givne økonomiske ramme.

I forhold til turismeprojekterne er der blevet iværksat projekter, der synliggør lystbådehavnene, og som skaber liv i lystbådehavnene.

I forhold til erhvervsudviklingen har kommunen anskueliggjort nogle potentialer i forhold til tangproduktion. Det har imidlertid ikke været muligt at indfri potentialet og der mangler stadig en indsats i forhold til produktudvikling og markedsmodning, hvilket vil tage yderligere tid og kræve flere økonomiske midler. Midlerne er forsøgt rejst gennem fundraising, hvilket ikke har været muligt indtil nu. En overdragelse af projekterne til den lokale organisation på Agersø og Omø forestår.

Bilag

Brugerundersøgelse – Slagelse Havne

Status Maritimt Knudepunkt Storebælt projektet "Sunde Fødevarer fra Storebælt" august 2014

Afrapportering – Maritimt Knudepunkt Slagelse II – januar 2012

Slagelse Havne - 2010